

A terheléses vizeletvesztés

Női páciensek részére készült tájékoztató

1. Mi az a terheléses vizeletvesztés?
2. Hogyan működik a húgyhólyag?
3. A terheléses vizeletvesztés okai?
4. Hogyan történik a terheléses vizeletvesztés kivizsgálása?
5. Milyen vizsgálatok szükségesek?
6. Milyen megoldások közül választhat?
7. Végeztem medencefenék tornát, de továbbra is vannak panaszaim. Milyen műtéti megoldások közül választhatok?

Mi az a terheléses vizeletvesztés?

A terheléses vizeletvesztés (vagy az angolból átvett kifejezéssel élve stressz inkontinencia) a fizikai aktivitásra (mozgásra, köhögésre, nevetésre, stb.) történő akaratlan vizeletvesztést jelenti. Ez a probléma a teljes női populáció 10-20%-át érinti, ám közülük sokak számára nem ismert, hogy többféle kezelési lehetőség is elérhető.

A terheléses vizeletvesztés számos módon befolyásolja az érintett nők életét: korlátozza a szociális és személyes kapcsolatokat és gátat szab a fizikális aktivitásnak.

Hogyan működik a húgyhólyag?

Ahogy a húgyhólyag lassan megtelik vizelettel, a hólyagfali izomzat ellazul és kitágul, hogy egyre nagyobb mennyiséget fogadhasson be. Amikor túlgúnyosságának határához ér, vizeleti ingert érzünk. Az agy a hólyagizomzatot összehúzódnásra, a záróizmot pedig ellazulásra utasítja. Így a vizelet akadálytalanul és maradéktalanul kiürülhet. A hólyagot elégséges folyadékbevitel mellett napi 5-7 alkalommal kell kiürítenünk, de egy éjjeli vizelet is normálisnak számít.

A húgycső és a hólyag alapját a medencefenéki izmok képezik, melyek hasi nyomásnövekedésre (mozgásra, köhögésre – bármilyen aktivitásra, mikor a hasizom megfeszül) megfeszülnek és így segítenek megelőzni az akaratlan vizeletvesztést. Ezen izmok gyengesége vagy a hólyagnyaki felfüggesztést biztosító struktúrák sérülése akaratlan vizeletvesztéshez, stressz inkontinenciához vezet.

A terheléses vizeletvesztés okai

- A terhesség és a hüvelyi szülés
- túlsúly, krónikus köhögéssel járó légúti betegségek, nehéz tárgyak gyakori emelése és székrekedés a hasüregi nyomásfokozódáson keresztül
- genetikai faktorok is hozzájárulhatnak a terheléses vizeletvesztés megjelenéséhez.

Hogyan történik a terheléses vizeletvesztés kivizsgálása?

Kezelőorvosa először is meg fogja kérdezni, hogy milyen aktivitás/mozgás mellett tapasztal vizeletvesztést, az általános fizikális vizsgálat alatt pedig ehhez köthető illetve ezt magyarázó el-

térést (például kismencedei süllyedést) keres. Természetesen előfordulhat, hogy a terheléses vizeletvesztés mellett késztetéses (sürgős és parancsoló inger) panaszokat is tapasztal, vagy akaratlan székletvesztéssel szembesül. Amennyiben ilyen problémákkal is szembesül, tájékoztassa orvosát, hogy ezekre is megoldást találhassanak.

Milyen vizsgálatok szükségesek?

- Hogy orvosa meggyőződhessen a terheléses vizeletvesztés tényéről, megkérheti önt, hogy köhögjön teli hólyaggal.
- Emellett gyakran vizeleti napló vezetésére van szükség, mellyel a folyadékfogyasztási szokásairól és a vizeletürítések gyakoriságáról, valamint a húgyhólyag kapacitásáról szerethetünk bővebb információt.
- Orvosa urodinamikai vizsgálatot is javasolhat, mellyel a hólyag tároló és ürítő funkcióiról és a vizeletvesztés mechanizmusáról vagy okáról is meggyőződhet.
- Emellett ultrahangos vizsgálattal szükség lehet a vizelet követően hólyagban maradó vizeletmennyiség meghatározására emellett a vizsgálattal más a panaszok hátterében álló okra is fény derülhet.
- Vizeletvizsgálatra szintén szükség lehet, hogy kizárhassuk a húgyúti fertőzést.

Ezen vizsgálatok eredményének megismerését követően orvosa pontos terápiás algoritmust tud ajánlani.

Milyen kezelési lehetőségek közül választhat?

Kezelőorvosa az ön számára legoptimálisabb terápiát fogja javasolni, mely elsőként konzervatív kezelést jelent.

- *Életmódbeli változtatások:* Első sorban általános életmódváltás javasolt: megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztása (napi 1.5-2 l), túlsúly esetén a testtömeg csökkentése, a dohányzással való végleges felhagyás. Székrekedés esetén székletlazítók használata is sokat segíthet.
- *Medencefenék torna:* Továbbá terheléses vizeletvesztés esetében mindig javasolt a medencefenéki izmok megerősítése medencefenék tornával. Ez a nők 75%-ának javított vizeletvesztéses panaszain, amennyiben rendszeresen végezték a gyakorlatokat minimum 3-6 hónapon keresztül. A torna hatásosságának fokozása érdekében javasolt a témában gyakorlott gyógytornász / fizioterapeuta felkeresése.
- *Vizelettartást segítő segédeszközök:* Elérhetőek olyan eszközök, melyek a hüvelybe helyezve javíthatják a vizelettartást. Ezek közül van, amelyiket csak fizikai aktivitás előtt kell behelyezni, és van olyan (mint a hüvelyi pesszáriumok), melyeket folyamatosan lehet hordani. Ezeket az eszközöket általában az enyhe panaszokkal küzdő vagy a műtéti kezelésre nem vállalkozó pácienseknek ajánljuk.

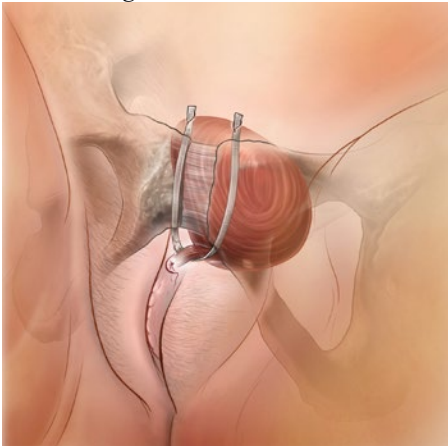
Végeztem medencefenék tornát, de továbbra is vannak panaszaim. Milyen műtéti megoldások közül választhatok?

A terheléses vizeletvesztés műtéti kezelése a hólyagnyák meggyengült alátámasztásának korrekcióján alapul. Ezen műtéteket a gyermekvállalási szakasz lezárását követően javasolt elvégezni, a szülések ugyanis csökkenthetik a korábbi műtétek eredményét.

Húgycső alá helyezett szalag implantáció: Korábban a terheléses vizeletvesztés kezelése gyakran jelentős műtéti megterhelést jelentett hasi bemetszés mellett. A napjainkban használatos leggyakoribb műtéti megoldás a húgycső alá helyezett fel nem szívódó szalag, amely a húgycső középső része alatt képez alátámasztást. Ez támogatja a húgycsövet, ha a beteg köhög, tüsszent, vagy testmozgást végez. A hüvelyben végzett kis bemetszés után a szalagot többféle módon lehet a húgycső alá helyezni.

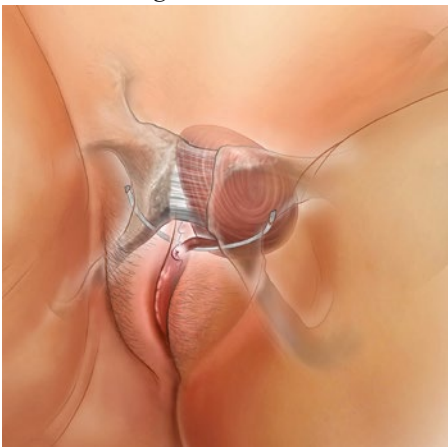
- **Retropubikus szalag:** Ekkor a szalagot a húgycső alatt áthúzva a szeméremcsont mögött húzzák fel, két kisebb alhasi metszéssel.

Retropubikus szalag

- **Transzobturátor szalag:** A húgycső alá helyezett szalagot az ágyékon ejtett apró, kétoldali metszésből húzzuk be.

Transzobturátor szalag

- **Egy metszésből behelyezett szalag:** Ekkor csak egy kis hüvelyi metszésen keresztül kerül be a szalag a húgycső alá. Ezzel a megoldással egyenlőre kevesebb a tapasztalatunk.

Egy metszésből behelyezett szalag

Ezek a műtétek 80-90%-os sikerrátával járnak. Egy metszésből behelyezett szalagok hosszútávú sikerességének felmérése újdonságukból fakadóan még folyik.

Ezek a műtétek nem a készletes panaszok javítását célozzák, azonban a korábban panaszos női páciensek felének ezen panaszai is javultak. Kis százalékban azonban előfordulhat eddig enyhe készletes panaszok megjelenése, fokozódása.

Az operáltak többsége 2-4 hét alatt felépül a műtétből. Egyesek diszkomfort érzést tapasztalhatnak a műtét után pár hétig. Az operációt követő 7-10 napban változó mértékű hüvelyi vérzés előfordulhat.

A szalagműtéteket évek óta biztonsággal és nagy gyakorlattal végzik, azonban a hüvelyi hálók nyugati médiában látott közelmúltbeli megjelenése fényében kérdések merülhetnek fel önbenn. Kérdéseire kezelőorvosától várhat választ.

Autológ, faszciából képzett szalagok: Az ilyen típusú szalagot a beteg saját testéből származó szövetből képzik. A fascia egy erős kötőszöveti réteg, amelyet általában a hasból vagy a combból nyernek. A húgycső alá 1-3 cm széles fascia csíkot helyeznek, hogy alátámasszák a hólyagnyakat és csökkentsék a vizelet szivárgását. A műtét érzéstelenítésben történik és két lépésből áll. Először a sebész a hasból egy császármetszésszerű bemetszésen keresztül vagy a combból egy kis bemetszésen keresztül vesz ki egy kis szövet (fascia) darabot. Másodszor, egy apró vágást végeznek a hüvelyben a húgycső alatt. A fascia csíkot a húgycső alatt rögzítik, majd a hasfal felé húzzák át. A hüvelyben lévő apró vágást ezután öltésekkel zárják. Ezek a beavatkozások ugyanolyan sikeresek, mint a szintetikus szalaggal végzettek, 80-90%-os sikerességi rátával jellemezhetőek.

Amennyiben a hüvelyi szalag beültetése valamiért nem kivitelezhető, abban az esetben rendelkezésre áll egy másik műtéti megoldás, a „Burch” (ejtsd: Börcs) Kolposzuspenzió, mely hosszú éveken át a fő műtéti kezelést jelentette a terheléses vizeletvesztésnek: Ezen beavatkozás során egy hasi műtéttel a húgycső melletti szövetekbe helyezett öltések emelik meg a hólyagnyakat és csökkentik a terheléses vizeletelfolyást. Ez a beavatkozás laparoszóppal is kivitelezhető. Ennek a műtétnek a hatásossága hasonló a szalagokéhoz, azonban jelentősebb műtéti terheléssel jár.

Párnaképző anyagok: Számos különböző anyag fecskendezhető a hólyagnyak köré és a húgycső záróizomba ezek kipárnázása és méretük csökkentése céljából beleértve a zsírt és a kollagént. Az injekciót rendelésben vagy kórházban egynapos műtét keretében lehet elvégezni. Anesztézia szükséges a műtéthez, de általában csak helyi érzéstelenítést alkalmaznak. A műtét utáni vizelési zavarok (pl. égő-csípő érzés, nehézvizelés) előfordulhatnak. Az injekciókat olykor ismételni kell. A szövődmények a használt párnaképző anyag típusától függően változhatnak, ezekről kezelőorvosával beszélhet.

További információ a www.YourPelvicFloor.org webhelyen található.